

ere blevne førte om Indfrielsen af denne Paragræphs Tilfagn ligefra Begyndelsen af, da seer man, at det ikke har været muligt for noget Ministerium endog saa blot tilnærmelsesviis at indfri Tilfagnet. Det Eneeste, jeg kan se der er kommet ud af alle de Forhandlinger, der ere blevne pleiede, er det, at Menighedsraad ere blevne oprettede, og det endda kun paa ganske enkelte Steder. Naar man saaledes seer hen paa de mange frugtesløse Bestræbelser, saa ligger deri et Varsel for, at det vel heller ikke vil lykkes i den nærmeste Tid. Den Tid, hvori vi leve, og, jeg kan sige, den nærmeste Tid, er ikke, netop paa Grund af de mange Gjøringer, der findes i Kirken, en Tid, hvor man kan tænke paa med Held at organisere. Jeg skal ikke dvæle ved, at det ikke har været Kirkens lykkeligste Dage, hvor man tænkte paa at organisere; men Organisationsværket vil neppe trives i den første Tid. Kunde der komme en Begyndelse frem, kunde blot en lille Begyndelse stee, saa vilde allerede derved noget stort være udrettet. Jeg har paa et andet Sted just henledet Opmærksomheden herpaa og har talt om, at, naar det kun kunde lykkes at stifte Kirken en Røst, var derved allerede usigeligt Meget vundet; men ogsaa det har allerede sine store Vanskeligheder, og dog mener man, at man skal vente med at give Lov, indtil en saadan Kirkeforfatning er bleven bragt istand, eller at man i alt Fald, idet man ikke vil fratjende Repræsentationen den lovgivende Myndighed, dog skal opsætte det, naar det ikke er aldeles paatrængende nødvendigt, og her kommer man da ind paa det foreliggende Lovudkast. Der er atter og atter blevet spurgt, om det er saa paatrængende nødvendigt, at det nødvendighviis skal frem. Jeg kunde her, som jeg iøvrigt allerede har gjort, henpege paa det Endringsforslag, som et Fleertal i Udvalget har været betænkt paa at stille. Jeg har gjort opmærksom paa, at just idet de have været betænkte paa at stille et slikt Endringsforslag, synes det mig, at de have gjort det Samme, som man nu bebrejder Regjeringen. Har man stillet et Endringsforslag, saa synes det mig, at man her er in-consequent med sig selv. Jeg maa her iøvrigt dvæle lidt ved dette paatænkte Endringsforslag. Sa, det er ganske vist, at jeg har betegnet det

som en Smøbekommen, men, naar man da tillige har sagt, at der vises ingen Smøbekommen fra Regjeringen, da kan jeg dertil kun svare, at, saaledes som det Hele har været fremlagt for mig, har Spørgsmaalet kun været om ant-ant. At det paatænkte Endringsforslag var meget vidtgaaende, indgribende og farefuldt for Kirken og dens Tjenere, har jeg tidligere fremhævet. — Den ærede 1ste Landssthingsmand for 1ste Kred (Madvig) omtalte, at jeg havde dækket mig bag Ordføreren for Mindretallet (Bloug). Jeg forstaaer ikke ret disse Udtryk. Jeg har blot i det Foredrag, som jeg holdt sidst, peget hen paa, at den ærede Ordfører for Mindretallet havde udførlig dvælet just ved dette paatænkte Endringsforslag, og at jeg saaledes ikke behøvede hyberligere at gaae ind derpaa. — Men hvor er Programmet? har man spurgt mig. Jeg kan dertil svare, at jeg slet ikke har fordulgt det, naar jeg mødte i Udvalget. Det vil vistnok være de Herrer bekendt; men paa den anden Side at give det fulde Program, at sige: de og de Ting og ikke andre agtes forelagte for den Kirkecommission, som forventes at blive nedsat, det har sine Vanskeligheder endnu i dette Dieblis; men jeg troer, at det vil berolige maaste nogle af de ærede Medlemmer, naar jeg siger, at det Program, jeg har stillet mig, falder saa nogenlunde sammen med det, som Biskop Kierregaard havde. Naar det er bleven bemærket, at jeg i det andet Thing har udtalt mig om det foreliggende Lovforslag og betegnet det som noget Betydningsfuldt og antydet, at det var den Tæne, som blev reist, og at det derefter kunde bedømmes, hvad der vilde blive forelagt Kirkecommissionen — ja, saa har jeg ganske vist brugt disse Udtryk og vedkjender mig dem. Deri ligger ganske vist i Almindelighed, i hvilken Retning jeg agter at gaae ved muligviis at skulle komme til at forelægge Ting til Drøftelse. Det er Friheden og Folkeligheden og Selvbestemmelsen til en vis Grad, der er udtrykt i det foreliggende lille Lovforslag, men dog saa forsigtigt og saa varsomt og saa begrænses paa alle Sider.

Landsstinget er blevet opfordret til i Anledning af Conseilspræsidentens Udtalelse at vise Uafhængighed og ikke at undergive sig det Tryk,